



Persbericht

PB10-078
2 december 2010
9.30 uur

Vertrouwen en participatie licht toegenomen

In het afgelopen decennium is de participatie en het vertrouwen binnen de Nederlandse samenleving licht toegenomen. Dit blijkt onder meer uit de stijging van de sociale contacten van de burger met familie, vrienden en bekenden. De inzet als vrijwilliger voor organisaties en de deelname aan politieke activiteiten is onverminderd hoog. Tussen 2002 en 2008 nam het vertrouwen in de medemens en in maatschappelijke en politieke instituten toe. Wel zijn er grote verschillen tussen regio's en bevolkingsgroepen. Dit blijkt uit de publicatie *Sociale Samenhang* van het CBS die vandaag verschijnt.

Ruim een op de vijf doet vrijwilligerswerk

Een belangrijke indicator voor de samenhang in de samenleving is de inzet van burgers als vrijwilliger voor organisaties. Ruim een op vijf geeft aan vrijwilligerswerk te doen. Dit is de afgelopen tien jaar licht gestegen. Vrijwilligers spenderen gemiddeld circa 5 uur per week aan onbetaalde activiteiten voor organisaties.

Drie van de tien personen hebben in 2008 hulp aan anderen buiten het eigen huishouden gegeven; dat aandeel is sinds 1997 vrijwel gelijk gebleven.

Vooraf hoger opgeleiden betrokken bij de samenleving

Vooraf opleiding is onderscheidend bij de diverse aspecten van sociale samenhang. Hoger opgeleiden doen vaker vrijwilligerswerk, zijn vaker lid van verenigingen, meer politiek actief, en hebben aanzienlijk meer vertrouwen in de medemens en in instituten, zoals de NAVO, de Europese Unie, de Tweede Kamer en het leger, dan lager opgeleiden.

Ook zijn er aanzienlijke verschillen tussen geloofsgroepen, in zowel de deelname aan activiteiten als in het vertrouwen. Vooral de groep die aangeeft tot de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) te behoren, scoort hoog op de meeste aspecten van sociale samenhang. Islamieten laten vooral lage scores zien.

Regionale verschillen in sociale samenhang

In bepaalde provincies, vooral in Limburg en Flevoland, is de sociale samenhang geringer dan in andere. Friesland daarentegen steekt er duidelijk positief bovenuit. Naarmate in een gemeente het aandeel personen met een uitkering groter is, was doorgaans ook de opkomst bij de Tweede Kamerverkiezingen van 9 juni geringer. Ook zijn er dan minder vrijwilligers. De buurt waar mensen wonen, speelt ook een rol. In buurten met hogere concentraties niet-westerse allochtonen is het contact met burens en de ervaren saamhorigheid in de buurt geringer.

Nederland heeft hoge sociale samenhang binnen Europa

Er zijn grote verschillen in sociale samenhang tussen de Europese landen. Er is vooral een sterk contrast tussen de landen in Oost-Europa enerzijds en de Scandinavische landen en Nederland anderzijds. Ons land heeft het hoogste aandeel vrijwilligers. Ook heeft de bevolking veel sociale contacten. Verder is het vertrouwen in zowel de medemens als in maatschappelijke en politieke instituten in Nederland en enkele Scandinavische landen groter dan in vrijwel alle andere Europese landen.

Technische toelichting

In het boek wordt verslag gedaan van ontwikkelingen in de sociale samenhang. De besproken aspecten zijn ontleend aan een conceptueel kader dat binnen het CBS-programma 'Sociale samenhang' is ontwikkeld. Daarin staan de pijlers Participatie, Vertrouwen en Integratie centraal. In het eerste hoofdstuk van het boek is dit kader nader toegelicht en is vermeld welke onderdelen in de desbetreffende hoofdstukken aan de orde komen. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de sociale contacten – met familie, vrienden en burens – de informele hulp, lidmaatschappen van verenigingen, vrijwilligerswerk voor organisaties, en de deelname aan politieke activiteiten. Vervolgens wordt het vertrouwen besproken: in de medemens, en in maatschappelijke en politieke instituties. De bevindingen zijn uitgesplitst naar bevolkingsgroepen. Daarbij is specifieke aandacht gegeven aan de vergelijkingen tussen provincies en gemeenten, religie, en herkomst. Ook zijn de resultaten vergeleken met andere Europese landen.